

Hős Csaba

SDG zsoltár és népdaléneklő verseny

Nagykőrös, 2013.11.09.

I. Korinthus 14:15

Hogyan énekeljünk?

Isten nem hagy bennünket, éneklő fiatalokat magunkra a megmérettetésnek ezen a reggelén. Igéjében mellénk áll, s a versenydrukk felől, az evangélium felé tereli a figyelmünket. Az evangélium pedig ez: Isten igent mond az éneklésre. A tiétekre is. Ahogyan 2000 évvel ezelőtt a korinthusi gyülekezet éneklésére is, hiszen nem véletlen, hogy a korinthusiakat az istentiszteletükön elhangzó énekeik felől próbálja tanítani. Istennek kedves az ének, hiszen az imádsággá válhat. Sőt nemcsak az istentiszteletnek része az ének, hanem az éneklés is válhat önmagában is istentiszteletté. **Igent mond az Isten az övéi éneklésére.** Hozzátartozik az mind az ószövetségi, mind az újszövetségi gyülekezet életéhez. Ha végigsorolnám a bibliai példákat, akkor a mai verseny eredményhirdetésére csak holnap kerülne sor. De azért néhány példát említenék. Énekel az Ószövetségben Mózes és Debóra. Majd megszületik a zsidó énekgyűjtemény a maga 150 gyönyörű zsoltárával. Az újszövetség hajnalán énekel Mária, Simeon és Zakariás. De Jézus is énekelve vonul tanítványaival az olajfák hegyére. János és Péter a börtönben is énekelnek. S énekelnek a korinthusi gyülekezet is, ahogyan mi is.

A gond az, hogy baj van a korinthusi gyülekezet éneklésével. Általában is az istentiszteleti gyakorlatukkal, de benne az éneklésükkel is. Meg a mienkkel is. Na persze nem a tiétekkel és a maival, hiszen az számomra és az Úristen számára is kedves lesz, még akkor is, ha a vájt fülű zsúritagok majd rangsorolnak is benneteket. Általában van **gond, a református énekléssel**, istentiszteleti énekléssel. És ez nem új keletű dolog. Már évtizedekkel ezelőtt írja Szij Rezső valahol, hogy: „Be van bizonyítva, hogy a magyar kálvinistákat nem árasztotta el a szent buzgóság az ének és zene hallatán, a muzsika iránt. Még a 150 zsoltár ellenére sem. Sokan dicsekvésként emlegetik zsoltárosságunkat, de a szakavatottak előtt köztudomású, hogy a zsoltárok dallamát népünk sohasem tudta. Legfeljebb tíz egynéhány zsoltár egy-két versét, ha énekelte.” Ma is ez a helyzet, ha szétnéztek gyülekezeteinkben, iskoláinkban, sőt családi otthonainkban. Ezen szeretne az SDG Diákmozgalom változtatni ezzel a versennyel is. Hiszen nem nagyon éneklünk, vagy ha igen azt is rosszul. Meg aztán azt sem tudjuk, hogy mit énekeljünk. Nézzetek körül: Egyes forrófejű papocskák tradicionálisan zsoltáros gyülekezeteket akarnak dicsőítő zenével közelebb vinni az Úrhoz, s csodálkoznak, ha kudarcot vallanak. A másik oldalon akadémiai műveltségű egyházzeneészek próbálnak fiatalokat misszionálni zsoltárokkal, meg középkori dallamokkal. Ők is kudarcot vallanak, hiszen minden jó szándékuk ellenére sem ismerik fel, hogy az X, Y, Z generáció zenei nyelve más. Sok gond van tehát a mit, mikor, hogyan énekeljünk kérdéskörében. A döbbenetes az, hogyha egy kicsit odafigyelünk, akkor az ige rávilágít a gyökér problémára az énekléssel kapcsolatosan. Pál azt mondja, ha énekeltek, lélekkel és értelemmel tegyétek. Azaz két nagy gond lehet az énekléssel: ha hiányzik belőle a lélek, ill. ha hiányzik belőle az értelem.

Baj van ott, ahol az éneklésből hiányzik a lélek. Elvileg az éneklés műfaja önmagában is kizárná a lélek éneklés közbeni passzivitását. Lehetetlen dolog lelketlenül énekelni. Különösen is lehetetlen volna Istent dicsőítő énekeket lelketlenül énekelni. Úgy látszik azonban, hogy mégis lehet. Egy történet szerint egy erdő mélyén volt egy kolostor. Csak néhány barát élet bene, aki gyakorlatlanul bár,

szakmailag kifogásolhatóan, de szívvel lélekkel énekeltek az Úr dicséretére. Egy napon egy fiatal barát szegődött hozzájuk. Az öregek szájátva hallgatták, s mivel csodálatos hangja volt, így gondolkodtak. „Miért énekeljünk, hisz e mellett a szép és kiművelt hang mellett Isten nem hallgat a mi durva, gyakorlatlan énekünkre.” Ezután a fiatal barát már csak egyedül énekelt. Az öreg apátnak egy éjszaka különös álma volt. Az Úr ezt kérdezte tőle: „Miért van az, hogy napok óta nem hallok a kolostorból semmilyen éneket felhangzani?” „De Uram, az új szerzetes minden nap csodálatosabbnál, csodálatosabb énekeket énekel.”- válaszolta az öreg apát. „Az meglehet – válaszolta az Úr – de az ő énekéből egy hang sem jutott el hozzám.” Mert nem mindegy, hogy az ember milyen szívvel, milyen lélekkel énekel. Ha csupán formáság az ének, ha csak istentiszteleti töltelék az ének, ha csupán a zenei szakma önimádatának az eszköze az ének, ha csupán az emberi dicsőség kieszközlése az ének, ha csupán egy oklevélhez jutás útja az éneklés, akkor az, mit sem ér. Azonban, ha imádsággá lesz az ének, akkor megélheti az ember, még azt is, hogy nem egyedül énekel. Mert az Isten Lelkével betöltekezve énekel, nemcsak róla, meg neki, hanem vele, benne és általa. Adjon az Isten nektek ma ilyen éneklést.

A másik gond az énekléssel, az lehet, hogy bár van benne némiképpen lélek, de nincsen benne értelem. Ez a gond a korinthusiak éneklésével, meg a mai karizmatikus mozgalmak éneklésével is. Ez a gond a „dicsi-csopikkal” is. Talán van benne némi pszichés dinamika, sőt esetenként teljes extázis, de nincs benne értelem, tartalom, mondanivaló. Sőt ami a legrosszabb: az önmagunkat „jól-érezzüknel”, nincs benne több cél. Pedig az ige szerinti éneklésnek van célja, értelme, tartalma. S ha ezt elfelejtjük olyan teológiailag is illegitim, meg zeneileg is silány énekeket fogunk énekelni, hogy annál a hallgatásunk is tisztességesebb lenne. Tudniillik nem mindegy azért, a tartalom és minőség tekintetében, hogy mit éneklünk. Egyszer valaki magcsodált egy szép kanárimadarat a szomszédjánál. „Igaz, hogy szép, de a hangját elvesztette, - mondta a gazda-, az történt ugyanis, hogy bár valamikor szépen énekel, de a kalitkáját az ablakba szoktam tenni. Odajöttek a verebek, s folyamatosan csiripeltek. A kanárim idővel felhagyott az énekléssel, és megtanult csiripelni. Ma már csak ezt tudja.” Intő, figyelmeztető történet lehet ez nekünk, éneklő reformátusoknak arra nézve, hogy ésszel, értelemmel, kritikusan figyelve válogassuk meg énekeinket. A verebek csiripelése lehet kedves az Istennek, de bennünket nem csiripelésre, hanem éneklésre teremtett. Élünk ezzel a lehetőséggel, nemcsak itt, hanem a hétköznapijainkban is.

Ha énekeltek, lélekkel és értelemmel tegyétek! Oké, mondhatnátok, mindez igaz az egyházi részére ennek a napnak is, de mi van a népdalokkal? Had olvassak egy idézetet egy nagyszerű fantasy-regényből, ami nagyon lesarkítva arról szól, hogy egy ember a Szentháromság Istennel tölt el egy hétvégét egy tóparti házban, de néha van arra is lehetősége, hogy látszólag egyedül legyen, s végiggondolja azt, amiről az Istennel beszélgettek. Néhány sorát idézem: „Mack eloldozva a kenut, óvatosan belecsusszant, majd evezni kezdett a túlsó part felé. A következő néhány órában a tavon körözött. Felfedezett egy tökéletes helyet, ahonnan a vízen ringatózva nézhette a vízesést. Alpesi növények nyíltak mindenütt, színes foltokkal tarkítva a tájat. Itt olyan nyugalmat és békeséget érzett, amelyet már nagyon régen, vagy talán még sohasem tapasztalt. Még néhány dalt is elénekel: régi dicséreteket és még népdalokat is, csak mert erre volt vágyódása. Az éneklés is egy olyan dolog volt, amit már nagyon régóta nem gyakorolt. Azon meg már meg se lepődött, hogy a könnyei milyen hamar eleredtek.”

Hát ilyen örömkönyvek közötti, ilyen Isten jelenlétében történő zoltár és népdaléneklést kívánok nektek. Mára is, de egész életetekre nézve is. Ezért imádkozzuk...